

Institutionen för Handel och Företagande

TENTAMEN

Kurs: Personalekonomi

Delkurs

Kurskod: (FÖ302G)

Högskolepoäng för tentamen: 5,0 (av 7,5)

Datum: 2024-05-17

Skrivtid: 08.15-12.30

Ansvarig lärare: Tony Pehrson

Berörda lärare: Tony Pehrson

Hjälpmedel/bilagor

Miniräknare (högskolans) samt okommenterade räntetabeller

Övrigt

Dela tentamen i två delar – en för Tony och en för Pensionsfrågorna

- Anvisningar
- ☒ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser

U/G/VG

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

Tentamen 2024-05-17 Personalekonomi (FÖ302G)

Skriv/använd högst 2 sidor per uppgift. När det gäller pensionsfrågorna kan du antingen markera ditt alternativ direkt i tentamen (helst) eller också skriva ner ditt svarsalternativ på ett löslblad.

Uppgift 1 (U/G/VG)

När vi diskuterar ämnet personalekonomi gör vi det ofta med innebörden att den traditionella ekonomistyrningen har brister. Vad menas med det (G)? Vidare – vilka utmaningar kan du se med personalekonomi jämfört med den traditionella ekonomistyrningen (VG)?

Uppgift 2 (U/G/VG) A = G, B = VG

Företaget du arbetar på har problem med höga sjukskrivningstal kopplat till flera orsaker. Bristande ledarskap, förslitningar i rörelseapparaten, konflikter mellan medarbetare samt arbetsrelaterade stressbekymmer. Du har därför av VD'n fått 1 500 000 kr att investera i olika förbättringsområden som, förhoppningsvis, minskar sjukskrivningarna. Eftersom investeringen är långsiktig räknar du med 8 år och dessutom, efter 8 år, ett restvärde på material om 50 000 kr. Kalkylräntan bestämmer du till 7%. Genom dina investeringar räknar du med att kostnaderna för sjukskrivningarna minskar och därför räknar du med att inbetalningsöverskottet, under investeringens livslängd, blir 300 000 kr per år.

- A. Vad är nettonuvärdet av investeringen (G)
- B. Vad är internräntan? Beräkna ett närmevärde. Diskutera även dels vad internräntan berättar, dels några aspekter som bestämmer nivån på kalkylräntan (VG).

Uppgift 3 (U/G/VG).

I de flesta sammanhang vet vi att en viss insats leder till någon form av effekt. I "Boken om personalekonomi" beskrivs en modell som visar på samband mellan effekter – på individnivå och för verksamheten. Diskutera modellen samt några insatser som kan leda till positiva effekter på individnivå och motsvarande på verksamheten (G).

Olika insatser kan således vara bra för lönsamhet och produktivitet. I VG-uppgiften ska du nu räkna på en medarbetares produktivitet och kostnad. En medarbetare har normalt ett arbetstidsvärde på 350 kr per timme vid normalproduktivitet om 1 700 timmar (100 %) men på grund av ohälsa producerar medarbetaren med 60 % produktivitet. Därtill får medarbetaren en stödinsats om 60 timmar per år från företagshälsovården, vars kostnad per timme är 900 kr och som betalas av arbetsgivaren. Vad kostar medarbetarens funktionsnedsättning totalt samt vad är den faktiska produktiviteten (VG)?

Uppgift 4 (U/G/VG)

I ett företag var det 400 anställda den 1/1 202X och 440 anställda den 31/12 202X. Under samma period slutade 25 och började 65. Hur hög är personalomsättningen i procent? Vidare, diskutera kort varför organisationer använder sig av personalrelaterade nyckeltal samt ange minst ett problem med att förlita sig på nyckeltal (G). Diskutera kort även skillnaden mellan monetära, icke-monetära samt effektnyckeltal (VG)

Uppgift 5 (U/G/VG)

Diskutera och illustrera den viktiga inskolningen och handledningen kopplat till rekrytering. Först tar du kort upp nyttan och sen tar du kort upp problem och utmaningar kopplat till inskolning och handledning (G).

Därefter beräknar du den totala kostnaden för inskolning och handledning utifrån följande förutsättningar.

Arbetskraftskostnad handledare: 63 000 kr/månad

Arbetskraftskostnad rekryterad: 56 000 kr/månad

Handledaren är i genomsnitt borta 40 % i totalt 6 månader från sitt ordinarie arbete för att hjälpa den rekryterade. Den rekryterade är produktiv till 25 % de 3 första månaderna och 50 % de 3 följande månaderna. Därefter är den rekryterade 100 % produktiv.

Vad kostar handledning och inskolning i den här uppgiften? Vilka förslag har du för att minska kostnaderna? Ange minst 2 olika förslag (VG)?

Uppgift 6. Pensionsfrågor (U/G/VG)

Sätt ett kryss (i högerkolumnen) för rätt svar. Rätt svar på varje fråga ger 1 poäng och fel svar ger 0 poäng. Totalt kan de 10 frågorna ge 10 poäng. 0-4 p = U, 5-7 p = G, 8-10 p = VG

1 Vad är garantipension?

1. Det är en extra pensionsutbetalning till den som är född mellan 1938 och 1953 och som annars skulle få en lägre pension är intjänad tilläggspension fram till och med 1994.	
2. Det är ett grundskydd som betalas ut från staten till den som haft en låg eller ingen inkomst. Nivån bestäms även av antal bosättningsår i Sverige. (rätt)	
3. Det är en lägsta garantinivå för premiepension och tjänstepension som gäller för den som har en traditionell försäkring.	
4. Det är ett grundskydd för den som arbetat mindre än 40 år i Sverige. Nivån bestäms av vilket kollektivavtal man har.	

2 Vad kan du hitta för uppgifter på www.minpension.se?

1. Här finns en samlad information om försäkringar och om stödformer för den som har låg eller ingen intjänad pension.	
2. Här finns en samlad information kring vilka avgifter betalar i premiepension och kollektivavtalad försäkring.	
3. Här finns en samlad information om den allmänna pensionen, de kollektivavtalade tjänstepensionerna och i vissa fall även privat pension. (rätt)	
4. Här finns en samlad information om vilka ersättningar du kan få, som t ex garantipension, äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg.	

3 Vid vilken händelse kan TFA (trygghetsförsäkring vid arbetsskada) betalas ut:

1. När du hämtar dina barn på dagis men halkar och bryter benet.	
2. Ifall du skulle ha oturen att halka på ett bananskal utanför hissen på arbetsplatsen och skada huvudet (rätt)	
3. När du är inne på Konsum och handlar på väg hem från arbetet och blir påkörd av en varuvagn så hälsenan skadas	
4. Du tar en extra lång promenad till arbetet och råkar bli påkörd av en cykel så du skadar dig	

4 Vad är det för skillnad mellan lagstadgad försäkring och kollektivavtalad försäkring?

1. Det är ingen skillnad	
2. Kollektivavtalad försäkring berör bara de anställda som omfattas av ett kollektivavtal inom en viss bransch eller sektor medan alla anställda, oavsett kollektivavtal, berörs av den lagstadgade försäkringen. (rätt)	
3. Lagstadgad försäkring gäller bara om inte ett kollektivavtal är tecknat.	
4. Kollektivavtalad försäkring är en del av den lagstadgade försäkringen	

5 Vad finns det för tjänstepension på arbetsplatser utan kollektivavtal?

1. Om det inte finns kollektivavtal finns det aldrig tjänstepension.	
2. Om det inte finns kollektivavtal kan arbetsgivaren teckna tjänstepension i alla fall om individuell överenskommelse träffats om det. (rätt)	
3. Om det inte finns kollektivavtal finns det ingen tjänstepension men det är vanligt att arbetsgivaren tecknar privata pensionsförsäkringar för alla anställda istället.	
4. Om det inte finns kollektivavtal eller inte spelar ingen roll för tjänstepensionen. Arbetsgivaren är skyldig enligt lag att betala in allmän pension och tjänstepension.	

6 Vad händer om man inte gör ett val för sin kollektivavtalade tjänstepension?

1. Man får ett ickeval med låg ränta.	
2. Man får ett ickeval med en traditionell försäkring i det bolag som arbetsmarknadens parter har valt ut för alla dem som inte väljer. (rätt)	
3. Man får en fondförsäkring om man har långt kvar till pensionen. Om man har mindre än 20 år kvar får man en traditionell försäkring.	
4. Man måste göra ett val för sin tjänstepension. Pengarna placeras inte om man inte engagerar sig.	

7 Vad ger pensionsrätt i den allmänna pensionen?

1. Inkomster på över 40 000 kronor i månaden (8,07 inkomstbasbelopp).	
2. Bidragsdelen när du ansöker om studiemedel för eftergymnasiala studier. (rätt)	
3. Barnbidrag och underhållsstöd.	
4. Reavinst vid försäljning av bostad, aktier m.m.	

8 Angående distributionen av försäkringar i Sverige, ungefär hur stor del av premievolymen står försäkringsförmedlarna för?

1. 80-100 %	
2. 0-20%	
3. 20-40 % (rätt)	
4. 60-80 %	

9 Vilken/vilka personalkategorier är en arbetsgivare som omfattas av kollektivavtal om ITP respektive Avtalspension SAF-LO normalt sett skyldig att teckna dessa försäkringar för?

1. Alla anställda oavsett befattning	
2. Alla anställda utom företagets verkställande direktör (Rätt)	
3. Bara anställda som fyllt 25 år	
4. Bara för de anställda som enskilt kommit överens med arbetsgivaren om att försäkring ska tecknas	

10 Vad måste en arbetsgivare minst informera den anställde om när det gäller kollektivavtalad tjänstepension?

1. Vilket kollektivavtal anställningen omfattas av och vilken tjänstepensionsplan som följer av detta (Rätt)	
2. Vilket kollektivavtal anställningen omfattas av och vilken tjänstepensionsplan som följer av detta samt ge ny information när den anställdes familjesituation ändras t ex får barn.	
3. Vilka pensionsfonder som kan vara lämpligt att investera sina pensionspremier i.	
4. Inget av ovanstående	

Lycka till!/Tony